

משרד החוץ שבדרך

יצחק נוי

15 ביוני 2011

הסוכנות היהודית לארץ ישראל הוקמה על ידי "חבר הלאומים" בכוחו של סעיף 4 לכתב המנדט שהעניק המוסד לבריטניה. הסוכנות נועדה לסייע לממשלת המנדט להביא להקמת בית יהודי לאומי בארץ ישראל. מכיוון שהנהלת הסוכנות היהודית היתה למעשה ממשלת ישראל שבדרך, המחלקה המדינית שלה היתה משרד החוץ. ואיזה משרד חוץ זה היה. כשמבקשים להשוות בין ארבעת מנהליה של המחלקה ובין העומדים היום בראש משרד החוץ, הלב נכמר מצער.

הספר "תולדות המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית" מאת משה יגר, חוקר ואיש משרד החוץ בעברו, בא להשלים פער גדול בחקר תולדות הציונות: הבנת הדיפלומטיה הציונית ומאבקייה הפנימיים והחיצוניים. בספר (הספריה הציונית ומוסד ביאליק) הוא עוקב אחר תולדות המחלקה המדינית מימיו של הד"ר דוד אידר, שעמד בראשה עוד לפני כינונה הרשמי (1918-1922), עבור בפרידריק הרמן קיש (1922-1931) וחיים ארלוזורוב (1931-1933) וכלה במשה שרתוק (שרת), שקבע את דמותה לעתיד לבוא כמשרד החוץ הישראלי.

יגר ראוי לכל שבח: ספרו מעלה נושא מרכזי שנדחק לפינה, כתוב בכישרון רב ופונה גם לקורא המזדמן המבקש לצלול לימים שבהם מיטב המוחות של הציונות עסקו בשאלת מקומה בין האומות.

הד"ר יצחק נוי הוא היסטוריון ועיתונאי בקול ישראל